

Posudek oponenta diplomové práce

Bakalant: Jan Gregar

Název práce: Hodnotící kritéria a preference pedagogů ke způsobům závěrečného hodnocení ve školní tělesné výchově na základních školách

Oponent: PhDr. Kamil Kotlík, Ph.D.

Posudek:

Předložená bakalářská práce se zabývá hodnocením ve školní tělesné výchově na základních školách. Konkrétně se práce zaměřuje na hodnotící kritéria ve školní tělesné výchově a na preferenci způsobu závěrečného, tj. pololetního a výročního, hodnocení v tomtéž předmětu.

Celkem práce sestává ze 71 stran, z toho je 60 stran textu včetně grafů, 4 strany má seznam literatury a 7 stran tvoří přílohy

Práce se vyznačuje logickou strukturou a autor vhodně přechází od teoretických základů k samotné výzkumné části. Téměř v celé práci je zřetelná souvislá tematická linie a působí kompaktně a konzistentně. Teoretická část analyzuje tematické oblasti mající přímou afinitu k meritu práce, přičemž výběr i hloubka těchto oblastí jsou zpravidla adekvátní bakalářské práci (bylo by vhodné více rozvinout oddíl věnovaný žáku). Zjištěné poznatky dokládá autor v teoretické části vhodnými odkazy či citacemi, vyjma strany 11, kde autor uvádí příklad očekávaných výstupů ve stejném znění tak, jak jsou uvedeny v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání, nicméně toto uvádí pouze jako odkaz a nikoliv jako přímou citaci.

Zaměření práce je společensky aktuální a potřebné. Problematika hodnocení ve výchovách, včetně tělesné výchovy, je dlouhodobě problematickým bodem českého školství a má zcela logicky vliv nejen na vnímání školní tělesné výchovy žáky či jejich rodinami a širokou veřejností, ale nepřímo i na postoje české populace ke sportu a pohybovým aktivitám obecně.

Metodologie práce je přehledná a odpovídající zaměření a cílům práce. Zaměření práce je správně popsáno, cíle jsou realistické, dosažitelné a kromě jedné formulační nejasnosti i vhodně formulovány. Zároveň tak cíle práce vytvářejí vhodné východisko pro formulaci otázek. Jako výzkumnou metodu si autor zvolil dotazník, který sám sestrojil. Autor správně označuje své šetření za průzkum, což odpovídá velikosti výzkumného vzorku. Celkově autor v práci využívá kvantitativní přístup. V abstraktu autor velmi dobře popisuje způsob výběru výzkumného souboru, bohužel tak již nečiní přímo v těle práce, a to i přesto, že jinak soubor velice detailně (nad běžným standardem kvalifikačních prací) popisuje. Kladem práce je i příkladné vypořádání se s etickým hlediskem.

Seznam zdrojů je adekvátní kvalifikační práci, a to jak objemem, tak svou strukturou i charakterem použité literatury. Z hlediska časového autor uvádí soudobé i starší tituly, což je z hlediska komparačních možností určitě kladem práce. Práce nevykazuje v prostředí Turnitin

kromě jedné položky vyšší než 1% podobnost s jinými zdroji. Podobnost ve výši 6 % vykazuje pouze Digitální repozitář Univerzity Karlovy. Celkový objem podobnosti pak činí 11 %, což je v souladu s odbornou publikační etikou.

Problém však spatřuji ve způsobu uvedení některých zdrojů. Konkrétně se jedná o skutečnost, že autor uvádí jiné údaje v textu práce a jiné v seznamu literatury. Například v textu uvádí Štefanovič (1998), v závěrečném seznamu je však publikace Ďurič, Grác a Štefanovič (1998) – zde není Štefanovič dokonce ani prvním autorem. Dále lze obdobný prohřešek proti citačním pravidlům nalézt v případě Košťálová (2008) – v textu, zatímco v seznamu literatury je to již Košťálová, Miková a Stang (2008). V případě uvádění elektronických zdrojů se pak opět liší údaje uvedené v textu od údajů v závěrečném seznamu literatury (MAFRA vs. IDnes, MŠMT vs. RVP ZV či TV Nova vs. TN.cz)

Dále se autor dopouští některých drobnějších nepřesností: někde uvádí ISBN, jinde však ne, ISBN uvádí v různém tvaru (např. zdroj Piřha, 1999), u kvalifikačních prací uvádí počet stran i příloh, což norma ISO 690, kterou autor používá, nevyžaduje.

Práce je psána čtivě, a na první pohled i na vysoké jazykové úrovni. I přesto lze nalézt několik jazykových jevů, které činí bakalantu občasně problémy. Jedná se o větnou stavbu, kdy např. chybí podmět (s. 24 - *Víme, že každý jedinec má vrozené, které lze rozvíjet pouze do určité míry.*), o nesprávné skloňování (*...slovní hodnocení je velmi náročné na formulace i čas, je třeba se taktéž vyvarovat subjektivním názorům.*), případně o pravopis některých slov (s. 11 – *standartně*, s. 28 – *vyplívá* atp.).

Výše uvedené je znatelné i v případě uvedení dalšího cíle práce: *Dalším cílem práce bylo porovnání získaných informací u různých skupin pedagogů, jež spojují sociodemografické nebo profesní charakteristiky.* Pokud autor porovnává různé skupiny pedagogů, pak jsou tyto vymezeny právě na základě sociodemografických či profesních charakteristik pedagogů. Tyto charakteristiky pedagogy do různých skupin rozdělují, případně lze říci, že je do stejných skupin spojují. Uvést však, že někoho spojují do různých skupin tytéž charakteristiky, je přinejmenším matoucí.

Autor by se měl rovněž vyvarovat neúčelnému používání cizích slov, pokud existují české ekvivalenty. Na straně 13 píše autor o *curriculu*, přičemž dále používá výrazy jako *kutikulární* atp., a to i v názvu kapitoly. Na straně 23 pak autor používá sousloví *individuální level*, přitom lze slovo *level* nahradit českým „úroveň“.

Dalším jazykovým prohřeškem je terminologická nejednotnost. Na straně 17 se nachází kapitola 2.3.1, kterou autor nazval *Profesní kompetence učitele*, dále však píše o profesionálních kompetencích.

Autor podkládá svá zjištění vhodnými argumenty jako i dostupnými zdroji. Speklativní tvrzení se vyskytují pouze ojediněle (např. na straně 22: *Mezi nejčastěji používaná kritéria při závěrečném hodnocení v tělesné výchově patří výkonnost, individuální zlepšení, aktivita (snaha) a znalost teorie a sportovních pravidel.* – bez uvedení výsledků vlastního výzkumu, zdroje či více zdrojů se jedná o spekulaci, autor tuto větu navíc uvádí v začátku kapitoly jako výchozí premisu). Dále bych byl velmi opatrný v používání termínu „trend“, který autor užívá

na více místech práce. Autor nemá k dispozici žádnou vývojovou řadu či údaje za více let. To, co popisuje, je stav, nikoliv trend.

Získaná data autor uvádí velice přehledně a vhodnou formou je také komentuje a interpretuje. Matoucí (nebo špatně uvedený?) je však graf 14, který hodnotí tvrzení *Myslím si, že klasifikace je lepší nástroj k hodnocení žáka než slovní hodnocení*. Autor uvádí, že učitelé na prvním stupni ZŠ jsou pro klasifikaci ve větším počtu případů než ti, kteří učí na druhém stupni, přitom však dosáhli skóru 1,82, zatímco učitelé na druhém stupni dosáhli skóru 2,52. otázka je přitom položena v pozitivním módu (a čím nižší skór, tím zamítavější je odpověď – na škále 0 = ne, 3 = ano).

Z odborného hlediska je práce na vysoké úrovni a vlastní zjištění autor vhodně porovnává se závěry jiných autorů. Velice dobře je zpracována kapitola Diskuse, která je na vyšší úrovni, než je u bakalářských prací běžné. To se týká zejména kvalitního posouzení limitů práce jako i formulace východisek pro další šetření či pro praxi. Závěr pak vhodně shrnuje zjištění získaná v rámci celé bakalářské práce. Za podnětná zjištění považuji zjištění rozdílů v preferencích způsobů hodnocení mezi pedagogy různých stupňů základní školy jako i rozdíly mezi pedagogy vyučujícími na běžných školách (termín „klasická“ škola považuji za nepřiliš vhodný z důvodu konotačního). Velice cenný je poznatek, že muži i ženy nahlízejí na hodnocení ve školní tělesné výchově takřka stejně. Je to zcela určitě objektivizujícím faktorem hodnocení. Stran preferencí jednotlivých kritérií je pak podle autora nejvýznamnější snaha spolu s individuálním zlepšením.

Autor prokázal, že je schopen zpracovat výzkum hloubkou, tématem i strukturou odpovídající bakalářské práci, stanovené cíle splnil. Práce jako taková má určitě parametry být užitečným materiálem pro využití v praxi a bylo by vhodné, aby se jí výzkumní pracovníci ve sféře školství dále zabývali.

Práci doporučuji k obhajobě.

Otázky k obhajobě:

Jak byste zvýšil problematnou návratnost dotazníkového šetření?

Proč jste mezi posuzovaná kritéria nezahrnul také prostou docházku (bez vazby na aktivní cvičení či snahu), tedy stav kdy si žák přijde TV tzv. „vysedět“ a občas něco odcvičí?

Co je podle Vás příčinou skutečnosti, že učitelé prosazující ve větší míře slovní hodnocení jsou zaměstnáni na školách, kde to je již zavedeno?

Jaká kritéria používáte Vy osobně v rámci hodnocení v tělesné výchově?